

Aktuelt regnskab og fondsret

Henrik Steffensen

Partner, PwC

Agenda

Aktuelt regnskab og fondsret

1. Lovændringer vedrørende regnskab, herunder bæredygtighed
2. Status på den nye bogføringslov
3. Transaktioner med nærtstående parter, herunder inhabilitet

Ændringer af årsregnskabsloven undervejs...(1)

Lovændringen (Lovforslag L107) indeholder en række lovændringer til årsregnskabsloven - herunder bl.a. følgende:

- Implementering af CSRD - træder i kraft fra 2024 og fremefter - se senere.
- Nye størrelsesgrænser - træder i kraft for regnskabsår, der påbegyndes 1. januar 2023 eller senere. Det betyder, at flere fonde/selskaber vil gå et trin ned i regnskabsklasse og f.eks. kan blive fritaget for pligten til at aflægge koncernregnskab allerede for 2023-årsrapporten.
- Øvrige ændringer - se senere.

Lovændringen blev vedtaget i Folketinget den 2. maj 2024.

“...under i to på hinanden følgende år...”

Gamle størrelsesgrænser

Nye størrelsesgrænser

Regnskabsklasse B / koncernregnskab

Balance	44 mio kr.	55 mio kr.
Nettoomsætning	89 mio kr.	111 mio kr.
Antal ansatte	50 ansatte	50 ansatte

Regnskabsklasse C mellem

Balance	156 mio kr.	195 mio kr.
Nettoomsætning	313 mio kr.	391 mio kr.
Antal ansatte	250 ansatte	250 ansatte

Ikrafttrædelse: De nye størrelsesgrænser implementeres med tilbagevirkende kraft. Hvis man er under to af tre størrelsesgrænser i 2022 og 2023, kan man benytte den pågældende regnskabsklasse allerede for 2023.

Ændringer af årsregnskabsloven undervejs...(2)

Særligt om bæredygtighedsrapportering

Store fonde/fondskoncerner skal som udgangspunkt rapportere om bæredygtighed for regnskabsår, der påbegyndes 1. januar 2025 eller senere. Rapporteringen skal ske efter ESRS'erne:

- Der er tale om standarder på ialt ca. 300 sider.
- Standarderne skal oversættes til dansk - hvilket indtil videre ser ud til at volde udfordringer.
- Erhvervsstyrelsen har imidlertid oplyst, at de engelske standarder er kendte, og derfor vil man ikke blive forsinket i forhold til implementering, fordi den danske udgave ikke er klar.

Cross-Cutting Standards		Environment		Social		Governance	
ESRS 1	General requirements	ESRS E1	Climate change	ESRS S1	Own workforce	ESRS G1	Business conduct
ESRS 2	General disclosures	ESRS E2	Pollution	ESRS S2	Workers in the value chain		
		ESRS E3	Water and marine resources	ESRS S3	Affected communities		
		ESRS E4	Biodiversity and ecosystems	ESRS S4	Consumers and end-users		
		ESRS E5	Resource use and circular economy				

Fremsættelse og vedtagelse

Lovændringen er vedtaget af Folketinget den 2. maj 2024.

Loven får virkning fra 1. juni 2024 men med forskellige ikrafttrædelsestidspunkter.

Regnskabsår 2024

Børsnoterede virksomheder/statslige aktieselskaber (klasse D) med over 500 ansatte skal rapportere for regnskabsår, der starter den 1. januar 2024 eller senere

Regnskabsår 2025

Øvrige store virksomheder (dvs. store virksomheder i klasse C og store virksomheder i klasse D med 500 ansatte eller færre) skal rapportere for regnskabsår der starter den 1. januar 2025 eller senere

Regnskabsår 2026

Børsnoterede SMV'er skal rapportere for regnskabsår, der begynder den 1. januar 2026 eller senere. Dog mulighed for at vente med at rapportere indtil regnskabsår, der begynder den 1. januar 2028 eller senere

Ændringer af årsregnskabsloven undervejs...(3)

Særligt om bæredygtighedsrapportering

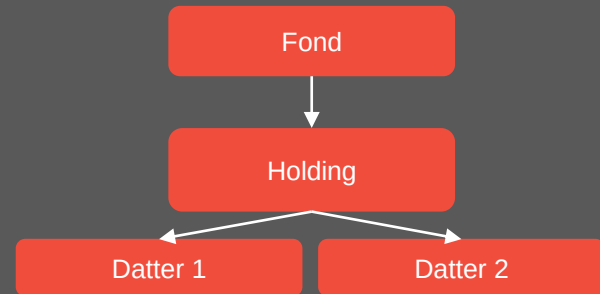
Hvem er omfattet - og hvornår?

- Regnskabsåret 2024: Store børsnoterede selskaber med mindst 500 ansatte (på koncernniveau).
- Regnskabsåret 2025: Resten af de store børsnoterede virksomheder (under 500 ansatte) samt øvrige virksomheder i regnskabsklasse C-store.
- Kravene i 2025 omfatter også **store erhvervsdrivende fonde** og andelsselskaber, selvom disse virksomheder ikke er omfattet af direktivet.

Hvad betyder det for de store erhvervsdrivende fonde - lovændringen indeholder en række undtagelser...

- **Fonde der ikke har dattervirksomheder**, men som er store, skal selvstændigt rapportere om bæredygtighed.
- **Fonde, der udarbejder koncernregnskab**, skal udarbejde en konsolideret CSRD-redegørelse som en del af koncernregnskabet. De slipper for at lave en redegørelse for fonden selv ("fondsregnskabet").
- **Fonde, der ikke selv udarbejder koncernregnskab**, men overlader det til Holding, undgår at skulle rapportere om bæredygtighed, hvis der udarbejdes bæredygtighedsrapport i det underliggende koncernregnskab/årsregnskab i Holding.
- **Der skal ikke rapporteres om bæredygtighed i forhold til uddelingerne**, jf. lovens forarbejder - det gælder, uanset om der udarbejdes bæredygtighedsrapportering i et årsregnskab for fonden, eller i et koncernregnskab der udarbejdes af fonden.

Se næste side vedrørende muligheden for, at fonde kan undlade at udarbejde koncernregnskab og i stedet overlade det til det underliggende holdingselskab.

Stk. 12. En modervirksomhed, der er en **erhvervsdrivende fond**, som **undlader at udarbejde koncernregnskab** i medfør af § 111, stk. 2, er undtaget fra at udarbejde bæredygtighedsrapportering, **hvis dattervirksomheden opfylder oplysningskravene** efter stk. 1-6 i sin ledelsesberetning. Herudover er en **modervirksomhed, der er en erhvervsdrivende fond, som undlader at udarbejde koncernregnskab** i medfør af § 111, stk. 3, undtaget fra at udarbejde bæredygtighedsrapportering, hvis den **dattervirksomhed, der udarbejder det i § 111, stk. 3, nr. 1, nævnte reviderede koncernregnskab, opfylder oplysningskravene** efter stk. 1-6 i sin konsoliderede ledelsesberetning.

Ændringer af årsregnskabsloven undervejs...(4)

Særligt om bæredygtighedsrapportering

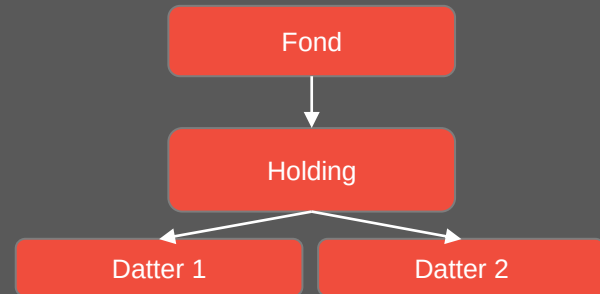
Hvornår kan fonden undlade at udarbejde eget koncernregnskab, jf. ÅRL § 111?

- Fonden selv kun udøver erhvervsaktiviteter i begrænset omfang, jf. bek. om begrænset erhvervsdrift (erhvervsindt.<250 tkr., <10% af samlede indtægter eller <10% af samlede aktiver).
- Fonden, bortset fra konvertible gældsbreve og ikke-betalt udbytte eller udlodning, har ikke tilgodehavender hos eller har stillet sikkerhed for en dattervirksomhed.
- Det oplyses i fondens årsrapport, at fonden i medfør af ÅRL's undtagelse har undladt at udarbejde koncernregnskab.
- Fonden til Erhvervsstyrelsen indsender koncernregnskabet for Holding sammen med sin egen årsrapport.

Undtagelsen kan også benyttes, hvis Fonden blot har én dattervirksomhed, der i så fald udarbejder årsregnskab.

Generelt kan Fondskoncernen altid undlade at udarbejde koncernregnskab, hvis den er "lille", hvilket betyder, at den i to på hinanden følgende år ikke overskrider to af følgende tre nye størrelsesgrænser (er koncernen "lille" er den ikke omfattet af CSRD):

- Balancesum 55 mio kr.
- Nettoomsætning 111 mio kr.
- Gennemsnitligt antal ansatte 50

De nye regler om undtagelser for ESG-rapportering er omtalt her (opdateres om kort tid...):
<https://www.pwc.dk/da/artikler/2024/02/nyheder-undervejs-for-erhvervsdrivende-fonde.html>

Ændringer af årsregnskabsloven undervejs...(5)

Særligt om bæredygtighedsrapportering

Hvordan skal rapporteringen om bæredygtighed ske?

- Rapporteringen skal ske i ledelsesberetningen - som udgangspunkt i ét samlet afsnit, men lovbemærkningerne nævner alligevel mulighed for henvisninger (se til højre på siden).

Hvad skal rapporteringen indeholde?

- Lovbemærkningerne anfører, at CSRD-reglerne ikke gælder for fondens uddelinger (se til højre på siden).
- Er der væsentlig erhvervsaktivitet i fonden, f.eks. ejendomme, omfattes denne af rapporteringen. I så fald kan undtagelsen vedrørende koncernregnskab heller ikke benyttes.

Af lovbemærkningerne fremgår følgende:

“Det foreslåede krav i § 99 a, stk. 1, om, at bæredygtighedsrapporteringen vil skulle fremgå af et særskilt afsnit i ledelsesberetningen, er ikke til hinder for integreret rapportering, så længe det sker ved klare henvisninger til de konkrete afsnit, hvor oplysningerne fremgår.”

Af lovbemærkningerne fremgår følgende:

“For så vidt angår erhvervsdrivende fonde bemærkes det, at uddelinger i dag efter årsregnskabsloven betragtes som en resultatdisponering på samme måde som almindelige virksomheders udbytteudlodning. Det er vurderingen, at dette bør fastholdes, således at uddelinger og modtagerne heraf ikke er omfattet af kravene til bæredygtighedsrapportering.”

Ændringer af årsregnskabsloven undervejs...(6)

Lovændringen indeholder nogle yderligere ændringer af betydning for erhvervsdrivende fonde:

- Ny ÅRL § 77 c retter en fejl i loven (ikrafttrædelse for regnskabsår der begynder 1. januar 2024 eller senere):
 - Fonde, som er forpligtede til at opstille måltal og politikker om den kønsmæssige sammensætning, skal fremover også rapportere herom, uanset moderfondens egen størrelse.
 - Kravet gælder, hvis en fondskoncern er “stor”, uanset størrelsen af fonden isoleret set.
- Præcisering af LEF § 72, stk 2 (ikrafttrædelse den 1. juni 2024):
 - Revisor kan som udgangspunkt kun afsættes før hvervets udløb, hvis et begrundet forhold giver anledning hertil.
 - Det tilføjes i bestemmelsen... “...hvorefter meningsforskelle vedrørende den regnskabsmæssige behandling eller revisionsprocedurer ikke anses for et begrundet forhold...”.
- I LEF § 42 er der indsat et nyt punkt 5 vedrørende CSRD (ikrafttrædelse 1. juni 2024):
 - Direktionen (eller bestyrelsen hvis ingen direktion) skal sikre, at lønmodtagerrepræsentanterne underrettes og “...skal med disse drøfte relevante bæredygtighedsoplysninger og midlerne til at fremskaffe og verificere bæredygtighedsoplysninger...”
 - Hvis lønmodtagerrepræsentanter kommer med en udtalelse, skal den fremsendes skriftligt til direktionen indenfor fire uger efter drøftelsen.

PwC udsender i den kommende tid et nyhedsbrev, der behandler de forskellige ændringer i årsregnskabsloven.

Status på den nye bogføringslov (1)

Den nye bogføringslov er trådt i kraft - og om kort tid skal de nye regler om digital bogføring også implementeres. Fonden har her to muligheder...

1. Virksomheden kan vælge et af Erhvervsstyrelsen registreret system...

- a. Virksomheden kan påregne, at systemet overholder alle kravene, fx automatisk sikkerhedskopiering, understøttelse af en offentlig godkendt kontoplan mv.
- b. Husk dog stadig at beskrive de forskellige procedurer, der ligger omkring bogføringen. Se skabelon fra Erhvervsstyrelsen: <https://erhvervsstyrelsen.dk/vejledning-om-bogfoering>

2. Virksomheden kan selv leve op til kravene i lov og bekendtgørelse til digitale bogføringssystemer...

- a. Skal selv efterleve de krav, der er nævnt i bogføringsloven og i bek. nr. 205 af 29. februar 2024 om krav til virksomheders digitale bogføringssystemer, der ikke er registreret efter bogføringsloven.

Kravene til digital bogføring sættes i kraft for erhvervsdrivende fonde med følgende datoer:

Brug af et system der er registreret i Erhvervsstyrelsen

Regnskabsår, der begynder den 1. juli 2024 eller senere.

Erhvervsstyrelsen har den 2. januar 2024 frigivet en liste over standardsystemer, som løbende ajourføres. Se

<https://erhvervsstyrelsen.dk/fortegnelse-over-registrerede-bogfoeringssystemer>

Brug af specialudviklet system (= systemer der ikke er registreret i Erhvervsstyrelsen)

Regnskabsår, der begynder den 1. januar 2025 eller senere.

Læs mere i PwC's publikation om den nye bogføringslov, april 2024:

<https://www.pwc.dk/da/publikationer/2024/den-nye-bogfoeringslov-opdatering-2024.pdf>

Status på den nye bogføringslov (2)

Hvorledes kan fonden håndtere de nye krav?

- Få overblik over de nuværende systemer – kan de erstattes af et standardsystem?
- Mange og komplekse data og systemer taler for eget system.
- Overgang til et standardsystem kan betyde en stor investering - er det pengene værd?
- Skal der håndteres mange GDPR-oplysninger – fx i uddelingerne? Hvis ja, så taler det for eget system eller evt. et særskilt modul, der supplerer et standardsystem.

Hvad er kravene til et specialudviklet system? Her er nogle eksempler på krav:

- Krav om moduler til e-fakturering efter bestemte standarder.
- Krav om hel eller delvis automatisk afstemning af bogføringen.
- Krav til udveksling af data i SAF-T-format.
- Registreringer og købs-/salgsbilag skal opbevares digitalt - andet materiale kan (fortsat) ligge på papir eller i andre IT-systemer end det digitale bogføringssystem.
- Krav om ugentlig backup af data i det digitale bogføringssystem (som minimum registreringer og købs- og salgsbilag).

Hvad hvis man lader en tredjepart forestå bogføringen (fx en administrator)?

Her er fonden (naturligvis) fritaget for pligten til selv at benytte et digitalt bogføringssystem.

Efter BFL § 17 skal virksomheder, der udfører bogføringsservice for andre virksomheder/fonde, iagttage lovens krav til digitale bogføringssystemer.

Af forarbejderne fremgår, at den bogføringspligtige fortsat har ansvaret for bogføringen i henhold til bogføringsloven. Endvidere har den bogføringspligtige også alle forpligtelser i henhold til anmodninger om oplysninger fra offentlige myndigheder.

Status på den nye bogføringslov

Gælder bogføringsloven for ikke-erhvervsdrivende fonde?

- Ja - de omfattes, fordi de er skattepligtige, jf. BFL § 1, stk. 2, nr. 1.
- Ikke-erhvervsdrivende fonde omfattes imidlertid ikke umiddelbart af reglerne om digital bogføring.
- Af Erhvervsstyrelsens bogføringsvejledning tilkendegives imidlertid, at en ikke-erhvervsdrivende fonds erhvervsaktivitet (der kan være sådan aktivitet, selvom fonden anses som ikke-erhvervsdrivende) betragtes særskilt - og dermed **vil denne aktivitet formentlig omfattes af reglerne om digital bogføring fra 2026, såfremt størrelsen af den erhvervsmæssige aktivitet er mindst 300.000 kr. i to på hinanden følgende år.**

Uddrag af Erhvervsstyrelsens bogføringsvejledning

Ideelle foreninger

...

Leverer den ideelle forening andre ydelser til sine medlemmer eller tredjeparter ud over de sædvanlige aktiviteter i sammenhæng med deres egentlige formål, der typisk dækkes af et medlemskontingent, anses disse aktiviteter for at være erhvervsdrift. Det kan fx være rådgivning, afholdelse af kurser, drift af cafe eller restaurant, udlejning af ejendomme eller lokaler, udgivelse og salg af bøger og blade, rettigheder, salg af reklamer og merchandise, salg fra genbrugsbutikker, formidling af rejser m.v.

...

Er der tale om erhvervsdrift i en ideel forening bliver den som udgangspunkt alene bogføringspligtig af sine erhvervsmæssige aktiviteter.

...

Princippet om rækkevidden af bogføringspligten ved blandet erhvervsmæssig og almennyttig aktivitet vil også gøre sig gældende for andre typer af organisationer mv. fx en ikke-erhvervsdrivende fond.

Transaktioner med bestyrelsesmedlemmer (1)

- Køb af ydelser hos nærtstående parter

Transaktioner mellem fonden og bestyrelsesmedlemmerne er ikke ulovlige - men loven indeholder en række beskyttelsesforanstaltninger, der skal iagttages for at sikre “arms-length”, herunder skriftlighed.

Fonde skal være opmærksomme på reglerne om inhabilitet ved køb af ydelser fra bestyrelsesmedlemmer i f.eks. følgende situationer:

- Levering af varer og tjenesteydelser fra et bestyrelsesmedlem til fonden, f.eks. advokatydelser eller konsulentydelser.
- Levering af administrativ ydelser fra f.eks. bestyrelsesformanden.

Af ERST-afgørelse af 7. december 2021 fremgår følgende:

Det er Erhvervsstyrelsens opfattelse, at begrebet ”aftaler” skal forstås bredt og derfor omfatter behandling af spørgsmål om både enkeltstående aftaler, aftalekomplekser og løbende samhandelsforhold, ligesom det både omfatter indgåelse, forandring og ophævelse af aftaler samt dispositioner, som får umiddelbar betydning herfor.

*Det er samtidig styrelsens opfattelse, at begrebet ”aftaler” omfatter gensidigt bebyrdende aftaler såvel som ensidige løfter dvs. **eksempelvis beslutninger om fondes uddelinger.***

Lov om erhvervsdrivende fonde § 51

Et medlem af ledelsen må ikke deltage i behandlingen af spørgsmål om aftaler mellem den erhvervsdrivende fond og den pågældende selv eller søgsmål mod den pågældende selv eller om aftaler mellem fonden og tredjemand eller søgsmål mod tredjemand, hvis den pågældende deri har en væsentlig interesse, der kan være stridende mod fondens.

Lov om fonde og visse foreninger § 19

Et bestyrelsesmedlem eller en direktør må ikke deltage i behandlingen af spørgsmål om aftaler mellem fonden og den pågældende selv eller om søgsmål mod den pågældende selv eller om aftaler mellem fonden og tredjemand eller søgsmål mod tredjemand, hvis den pågældende deri har en væsentlig interesse, der kan være stridende mod fondens.

Transaktioner med bestyrelsesmedlemmer (2)

- Inhabilitet

- Kan man selv deltage i spørgsmålet om, hvorvidt man er inhabil? Næppe – men man kan oplyse sagen, og man har en forpligtelse til selv at gøre opmærksom på det.
- Konsekvens af inhabilitet:
 - Det pågældende bestyrelsesmedlem skal undlade at deltage i behandlingen af sagen. Skal normalt forlade lokalet – men kan efter anmodning besvare spørgsmål, inden man forlader lokalet.
 - **En drøftelse af inhabilitet og konklusion herom skal protokolleres.**
 - Hvis flertallet er inhabile – bestyrelsen er ikke beslutningsdygtig.
 - Hvis det ikke er muligt at træffe beslutning på grund af inhabilitet, kan sagen forelægges for fondsmyndigheden.
- Bemærk – det er forbudt at uddele til bestyrelsesmedlemmer, jf. LEF § 87.

Er der regler internt i fonden til at sikre mod inhabilitet?

Erhvervsstyrelsens praksis

Inhabilitet er ikke betinget af, der konkret kan påvises en modstridende interesse. Bestemmelsen er i den forstand objektiv.

*Det er således tilstrækkeligt, at **der består en mulighed for, at interessen er stridende mod fondens interesser**. Det vil derfor være uden betydning, om man kan have tillid til, at den pågældende er i stand til at undlade at varetage modstående interesser ved udøvelsen af sit ledelseshverv.*

***Det er det enkelte bestyrelsesmedlem** og bestyrelsen som ledelsesorgan, som er ansvarlig for at vurdere, hvorvidt et eller flere bestyrelsesmedlemmer kan anses for inhabile i behandling af spørgsmål om aftaler eller søgsmål. Hvis et inhabilt bestyrelsesmedlem deltager i behandlingen af spørgsmål om aftaler vil det inhabile bestyrelsesmedlems stemme være ugyldig.*

I visse tilfælde kan det medføre, at bestyrelsens beslutning er ugyldig, hvis det inhabile bestyrelsesmedlems stemme har været afgørende for, at forslaget blev vedtaget.

Transaktioner med bestyrelsesmedlemmer (3)

- Nylige afgørelser om transaktioner med bestyrelsesmedlemmer

Grosserer Robert Delfers Mindefond (Synoptik-Fonden)

Udvalgte emner fra afgørelsen:

- **Fondens bestyrelse har generelt og løbende været opmærksom på de inhabilitetsforhold, der har foreligget** i relation til fondens transaktioner med de virksomheder, som bestyrelsesmedlemmerne har eller har haft en tilknytning til. Bestyrelsesmedlemmerne har derfor efter det oplyste ikke deltaget i bestyrelsens behandling og beslutning om aftaler eller uddelinger, hvor de var inhabile.
- **Bestyrelsens håndtering af inhabilitetsforhold er ikke konsekvent blevet ført til protokol.** Dette gælder navnlig for år tilbage. Bestyrelsen vil sikre, at drøftelser om inhabilitet fremover konsekvent fremgår af bestyrelsens forhandlingsprotokol.
- **Fondens bestyrelse indhentede ikke tilbud fra andre potentielle leverandører, inden der blev indgået aftale** med de virksomheder, som bestyrelsesmedlemmerne har eller har haft en tilknytning til, men bestyrelsen vurderede med dens kendskab til markedet og alternative leverandørers priser etc., at tilbuddene fra de interesseforbundne parter var markedskonforme. **Det ses ikke at være et krav at indhente sådanne tilbud - men bestyrelsen skal altid kunne dokumentere, at den har vurderet markedsprisen/-forholdene.**

Af ERST-afgørelse af 3. april 2023 fremgår følgende:

På baggrund af oplysningerne i fondens redegørelse skal Erhvervsstyrelsen som fondsmyndighed for Grosserer Robert Delfers Mindefond, jf. erhvervsfondslovens § 24, stk. 1, påtale, at bestyrelsen ikke konsekvent har ført drøftelser om inhabilitet blandt bestyrelsens medlemmer til protokol, da det er i strid med erhvervsfondslovens § 53, stk. 4, 1. Pkt.

Styrelsen skal samtidig udtale kritik af dette forhold, jf. erhvervsfondslovens § 24, stk. 1, da den mangelfulde protokollering af bestyrelsens drøftelser medfører, at det ikke er muligt for hverken bestyrelsen eller styrelsen som fondsmyndighed for fonden at genfinde forudsætningerne for de drøftelser om inhabilitet, der efter det oplyste har fundet sted i bestyrelsen.

Transaktioner med bestyrelsesmedlemmer (4)

- Nylige afgørelser om transaktioner med bestyrelsesmedlemmer

Emilie og Peter Lunds Fond

Udvalgte emner fra afgørelsen:

- **Formanden må ikke varetage hverv som ikke er den del af formandshvervet, jf. LEF § 52, stk. 3.**
 - Fonden har i årets løb fået leveret administrationsydelser og juridiske ydelser fra formandens advokatvirksomhed. Formanden er imidlertid fuldt ansvarlig deltager i enkeltmandsvirksomheden - og det ses at være et problem.
- **Bestyrelsens håndtering af inhabilitetsforhold er ikke konsekvent blevet ført til protokol.**
 - Af afgørelsen fremgår iøvrigt: "Det er derfor afgørende, at bestyrelsen overholder reglen om inhabilitet og altid undersøger og er i stand til at dokumentere, at aftaler med nærtstående parter er indgået på markedsvilkår."
 - Dette kan protokolleres eller dokumenteres ved materiale, der vedlægges protokollen.
- **Vederlaget til administrator skal oplyses i årsregnskabet.**

Af ERST-afgørelse af 24. marts 2023 fremgår følgende:

Fondens bestyrelse påbydes straks og senest den 27. april 2023 at organisere sig på en måde, som ikke er i strid med erhvervsfondslovens § 52, stk. 3. Afgørelsen er truffet i henhold til erhvervsfondslovens § 24, stk. 2.

Erhvervsstyrelsen skal udtale kritik af fondens manglende overholdelse af erhvervsfondslovens § 51, jf. lovens § 24, stk. 1.

Erhvervsstyrelsen finder, at bestyrelsen ikke i tilstrækkelig grad har ført protokol i henhold til erhvervsfondslovens § 53, stk. 4. Erhvervsstyrelsen påbyder derfor, at fonden for fremtiden løbende fører en forhandlingsprotokol, jf. erhvervsfondslovens §§ 24, stk. 2 og 53, stk. 4. Forhandlingsprotokollen skal blandt andet kunne benyttes til at vise, at bestyrelsen overholder lovens regler om inhabilitet.

Endeligt påbyder styrelsen, at fondens årsrapporter for fremtiden aflægges i overensstemmelse med § 1 i bekendtgørelse om oplysninger om vederlag m.v., som administrator modtager fra en erhvervsdrivende fond, jf. årsregnskabslovens § 161.

Transaktioner med bestyrelsesmedlemmer (5)

Nylige afgørelser om transaktioner med bestyrelsesmedlemmer

Gangstedfonden

Udvalgte emner fra afgørelsen:

- **Fondens formand har i en periode personligt varetaget rollen som administrator.** Dette er ikke tilladt, da **formanden ikke må varetage hverv, som ikke er en del af formandshvervet** - og rollen som administrator forudsætter opgaver af varig og tilbagevendende karakter.
 - I øvrige perioder har der været ansat en administrator hos Advokatfirmaet Gangsted-Rasmussen ApS, som har varetaget rollen som administrator - dette lægges til grund i afgørelsen, men det ses ikke at blive **påtalet** i afgørelsen.
- Administrationsaftalen er indgået mellem fonden og Advokatfirmaet Gangsted-Rasmussen (med fondens formand som eneste kapitalejer), og aftalen er påtegnet af formanden. Formanden anses som **inhabil, da formanden anses for at have en væsentlig interesse heri.**
- **Bestyrelsens håndtering af inhabilitetsforhold er ikke konsekvent blevet ført til protokol.** Forhandlingsprotokollen skal blandt andet kunne benyttes til at vise, at bestyrelsen overholder lovens regler om inhabilitet. Det er vigtigt at understrege at det skal være en forhandlingsprotokol og ikke en beslutningsprotokol - **væsentlige overvejelser og drøftelser om bl.a. habilitet skal derfor fremgå.**

Uddrag af ERST-afgørelse af 31. august 2022 fremgår følgende:

Erhvervsstyrelsen skal som fondsmyndighed for fonden påtale, at fondens formand har udført hverv for fonden, der ikke er en del af hvervet som formand, i strid med erhvervsfondslovens § 52, stk. 3, da fondens bestyrelsesformand i tidligere år personligt har varetaget hvervet som fondens administrator. Afgørelsen er truffet i henhold til erhvervsfondsloven § 24, stk. 1.

Erhvervsstyrelsen skal også påtale det forhold, at fondens bestyrelse ikke har ført tilstrækkelig protokol over bestyrelsens håndtering af formandens habilitet i strid med erhvervsfondslovens § 53, stk. 4, da fondens bestyrelse ikke har dokumenteret bestyrelsens stillingtagen til habilitet i beslutninger, som vedrører fondens administrator. Afgørelsen er truffet i henhold til erhvervsfondsloven § 24, stk. 1.

Styrelsen påbyder derudover i henhold til erhvervsfondslovens § 24, stk. 2, at fondens bestyrelse fremadrettet, ved enhver lejlighed, kan dokumentere bestyrelsens drøftelser og håndtering af inhabilitet jf. Erhvervsfondslovens § 51 i forholdet mellem fonden og fondens administrator, i sine forhandlingsprotokoller i overensstemmelse med erhvervsfondslovens § 53, stk. 4.

Transaktioner med bestyrelsesmedlemmer (6)

Oplysning herom i årsregnskabet

Noten skal oplyse om arten af forholdet mellem fonden og de nærtstående parter og give informationer, der gør, at man kan vurdere den mulige påvirkning af årsregnskabet.

Der kræves noteoplysninger i årsregnskabet

- Transaktionernes art og beløbsmæssige størrelse.
- Den beløbsmæssige størrelse af eventuelle mellemværender.
- Årets nedskrivninger af tilgodehavender fra nærtstående parter og den akkumulerede nedskrivning på eksisterende tilgodehavender.

Vederlag til administrator

- Oplysninger om vederlag til fondens administrator skal oplyses i årsregnskabet.
- Moderfonde skal tillige give oplysninger omkring det samlede vederlag m.v., som administrator modtager andre virksomheder i koncernen.

Hvad skal offentliggøres hvis der er sammenfald mellem administrator og et bestyrelsesmedlem?

- Det samlede vederlag til bestyrelsen skal fortsat oplyses.
- Hvis bestyrelsesmedlemmet frasiger sig bestyrelsesvederlaget, skal en andel af administrationshonoraret normalt allokere til bestyrelsesvederlag og oplyses.

Af ERST hjemmeside fremgår det i vejledningen at:

“Efter årsregnskabslovens § 69, stk. 3, skal fondens årsregnskab altid oplyse, hvis der har været transaktioner mellem fonden og dens nærtstående parter. Bestemmelsen går videre end de nuværende regler for kapitalsekskaber, da der også skal oplyses om transaktioner, der er aftalt på markeds-mæssige vilkår. Dette skyldes, at det vurderes som relevant information for Erhvervsstyrelsen at kende omfanget af transaktioner mellem fonden og dens nærtstående, uanset om transaktionerne vurderes at være på markeds-mæssige vilkår.”

Transaktioner med bestyrelsesmedlemmer (7)

Hvem må levere hvad og hvordan?

- Når en fond indkøber ydelser fra bestyrelsesmedlemmer, hvordan bør det så foregå?
 - Indkøbet af ydelser skal ske med en aftale, så aftalen kan dokumenteres, jf. LEF § 63, stk. 2 (= skriftlighed)
 - Skal gennemføres på markedsvilkår.
 - Formanden må ikke være "leverandør" af services, herunder agere som administrator
- Hvordan dokumenteres at transaktionen er på markedsvilkår?
 - Der kan indhentes alternative tilbud på samme ydelser.
 - Der kan foretages en vurdering af markedsf forholdene.
- Hvad er konsekvensen hvis det ikke kan dokumenteres at det er på markedsvilkår?
 - Det kan muligvis anses som en ulovlig uddeling til et bestyrelsesmedlem, hvis der f.eks. købes fra et bestyrelsesmedlem til over markedspris. Efter LEF § 88 skal der som altovervejende hovedregel ske tilbagebetaling heraf inkl. renter.
- Husk at protokollere drøftelserne!
- Husk årsregnskabslovens regler om oplysninger om transaktioner med nærtstående parter.

For yderligere inspiration henviser vi til Fondenes Videnscenter som den 11. januar 2024 offentliggjorde notatet *Erhvervsdrivende fondes køb af ydelser hos bestyrelsesmedlemmer*.

Fondenes Videnscenter
Gothersgade 11
1123 København K
CVR nr. 3919 2292
info@fondenesvidenscenter.dk
www.fondenesvidenscenter.dk

Erhvervsdrivende fondes køb af ydelser hos bestyrelsesmedlemmer.

NÅR ERHVERVSDRIVENDE FOND indkøber ydelser fra bestyrelsesmedlemmer og herunder særligt konsulentbistand og administrationsassistance fra bestyrelsesformand, eller en med denne forbundet virksomhed, bør det (1) dokumenteres skriftligt, (2) ske på dokumenterede markedsvilkår og (3) formanden kan ikke personligt være advokat eller administrator for fonden. Det fremgår dels af en afgørelse fra Erhvervsstyrelsen i en konkret sag, dels af besvarelsen af et spørgsmål fra Folketingets Erhvervsudvalg. Afgørelsen og besvarelsen må således samlet antages at udgøre Erhvervsstyrelsens praksis på området.

Erhvervsstyrelsens praksis

Erhvervsstyrelsen redegør i svaret til Folketingets Erhvervsudvalg og i præmisserne for den konkrete sag for de forskellige regelsæt, der påvirker erhvervsdrivende fondes indkøb af ydelser hos bestyrelsesmedlemmer. Der lægges vægt på:

- Pligten til alene at varetage fondens interesse (Lov om erhvervsdrivende fondes § 38).
- Inhalitetsbestemmelserne (Lov om erhvervsdrivende fondes § 51).
- Forbuddet mod at have en "arbejdende bestyrelsesformand" (Lov om erhvervsdrivende fondes § 51).
- Forbuddet mod at foretage dispositioner der er åbenbart egnet til at skaffe bestyrelsesmedlemmer eller andre en utilbørlig fordel på fondens bekostning (Lov om erhvervsdrivende fondes § 63 stk. 1).
- Kravet om at aftaler mellem fonden og et eller flere bestyrelsesmedlemmer kun er gyldige, hvis de etableres på en måde, som senere kan dokumenteres, medmindre der er tale om aftaler, der er indgået på sædvanlige vilkår som led i et løbende mellemværende (Lov om erhvervsdrivende fondes § 63 stk. 2).
- Forbuddet mod at bestyrelsesmedlemmer modtager andre ydelser fra fonden end et almindeligt vederlag, og at dette vederlag ikke må overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdsomfang (Lov om erhvervsdrivende fondes § 87 stk. 1).
- At den fordel som et bestyrelsesmedlem modtager, hvis fonden køber ydelser til en pris og på vilkår, der ligger over markedspris- og vilkår, kan blive betragtet som en ulovlig uddeling/donation til det pågældende bestyrelsesmedlem.
- Kravet om at aftaler med nærtstående – herunder bestyrelsesmedlemmer – skal oplyses i noter til fondens årsregnskab (Årsregnskabslovens § 69 stk. 3).

På den baggrund opstiller Erhvervsstyrelsen følgende retningslinjer:

- Aftaler om køb af ydelser fra bestyrelsesformand eller andre bestyrelsesmedlemmer skal kunne dokumenteres. I praksis er dette et skriftlighedskrav.
- Aftaler om køb af ydelser fra bestyrelsesformand eller andre bestyrelsesmedlemmer skal indgås på almindelige og dokumenterede markedsmæssige vilkår. I praksis bør en undersøgelse af markedet dokumenteres gennem indhentelse og saglig vurdering af flere tilbud. Denne proces bør dokumenteres i referater.
- Det bestyrelsesmedlem bestyrelsen overvejer at indgå aftale med må ikke deltage i drøftelsen om aftaleindgåelse i bestyrelsen. Dette bør klart fremgå af referaterne fra de relevante bestyrelsesmøder.

Fortætt...

Publikation - 10 gode råd til bestyrelsesmedlemmer i erhvervsdrivende fonde

PwC har samlet en oversigt og kort beskrivelse af 10 gode råd til dig som bestyrelsesmedlem i en erhvervsdrivende fond.

Under hvert punkt er en kort introduktion af emnet - efterfulgt af PwC's anbefalinger.

De 10 gode råd baserer sig på PwC's erfaring fra rådgivning af erhvervsdrivende fonde og på fondsmyndighedernes fokusområder.

**Download de 10 gode råd sammen med
seneste udgave af Fondshåndbogen**

10 gode råd

til bestyrelsesmedlemmer
i erhvervsdrivende fonde

- 1 Forstå forskellen på erhvervsdrivende fonde og kapitalselskaber
- 2 Bliv bekendt med den erhvervsdrivende fonds formål – erhvervsformålet og uddelingsformålet
- 3 Varetag fondens interesser og sikring af en økonomisk forsvarlig ledelse
- 4 Fastsæt vederlag til en eventuel direktør og sig selv
- 5 Sådan undgås interessekonflikter i beslutningstagningen som bestyrelsesmedlem
- 6 Få fondsmyndighedens godkendelse ved ekstraordinære beslutninger
- 7 Uddelinger skal besluttes af bestyrelsen og ske i overensstemmelse med fondens uddelingsformål
- 8 Tag stilling til hver enkelt anbefaling om god fondsledelse
- 9 Sørg for at der udarbejdes årsrapport mv.
- 10 Bestyrelsen skal sikre rettidig indberetning af korrekt selvangivelse.